USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **J. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2016, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 6. 2017, č. j. 19 Ad 12/2017 – 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 6. 2017, č. j. 19 Ad 12/2017 – 57 (dále jen „napadený rozsudek“). Napadeným rozsudkem byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2016, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byly pro opožděnost zamítnuty námitky stěžovatele proti rozhodnutí žalované o snížení invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.

[2] Jelikož stěžovatel spolu s kasační stížností nepředložil plnou moc udělenou advokátovi, který jej bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti, vyzval Nejvyšší správní soud stěžovatele usnesením ze dne 2. 8. 2017, č. j. 6 Ads 233/2017 – 10, aby ve lhůtě 14 dnů předložil plnou moc udělenou advokátovi nebo prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je vyžadováno pro výkon advokacie. Současně jej poučil, že povinné zastoupení nebo vysokoškolské právnické vzdělání je dle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jednou z podmínek řízení a soud kasační stížnost odmítne, nejsou-li splněny podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo nebyl přes výzvu soudu odstraněn. Dostalo se mu též poučení, že podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Stěžovatel byl upozorněn, že advokát mu

může být ustanoven pouze tehdy, pokud podá návrh na ustanovení zástupce a zároveň doloží nedostatek finančních prostředků.

[3] Podáním ze dne 25. 8. 2017 stěžovatel doložil své majetkové poměry a dále uvedl, že je pro něj v této fázi řízení přitěžující žádat o zástupce a neztotožňuje se s tím, že musí být před Nejvyšším správním soudem zastoupen právníkem.

[4] Nejvyšší správní soud vyhodnotil toto podání jako nejednoznačné a přípisem ze dne 14. 9. 2017, č. j. 6 Ads 233/2017 – 20, stěžovateli sdělil, že pokud by měl v úmyslu požádat o ustanovení zástupce, musí takto požádat výslovně, což dosud neučinil. Současně jej opakovaně upozornil, že pokud výslovně nepožádá o ustanovení zástupce nebo nedoloží povinné zastoupení, Nejvyšší správní soud se kasační stížností nebude věcně zabývat a odmítne ji dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Na tento přípis reagoval stěžovatel podáním ze dne 28. 9. 2017, v němž nejprve zpochybnil, že by vůbec věděl o řízení ve věci nyní napadeného rozsudku. Dále uvedl, že právní pomoc pro tuto kauzu nemá. Právníci, ke kterým má důvěru, jsou zaneprázdnění. Ani nemá peníze, nemá tedy jinou možnost než se u soudu bránit sám.

[6] Předpokladem pro meritorní posouzení kasační stížnosti a přezkum rozsudku krajského soudu ve věci samé je osvědčení existence řádného zastoupení podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatel může podat žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, pokud jsou u něj předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Taková situace však v této věci nenastala. Stěžovatel (ač byl o takové možnosti poučen) nepožádal o ustanovení zástupce. Neučinil tak ani po opakovaném poučení, že pro ustanovení zástupce je třeba jeho výslovné žádosti a bez povinného zastoupení nebude možné kasační stížnost věcně projednat.

[7] Požadavek povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti je v souladu se zákonem i judikaturou Nejvyššího správního soudu. Například v usnesení ze dne 24. 1. 2005, č. j. 2 Afs 77/2004 – 85, zdejší soud zdůraznil, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem. Proto soudní řád správní upravuje v § 105 odst. 2 s. ř. s. požadavek na kvalifikované právní zastoupení fyzických či právnických osob s ohledem na nezbytnost garantované profesní právní erudice zástupce. Ústavní soud shledal v usnesení ze dne 14. 9. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 43/2000, č. 32/2000 Sb. ÚS, zákonnou úpravu povinného zastoupení advokátem pro vybrané typy řízení v souladu s ústavním pořádkem České republiky. I když se řízení před Ústavním soudem týkalo § 241 odst. 2 věty druhé o. s. ř., jde o ustanovení obdobné § 105 odst. 2 s. ř. s. Rovněž v usnesení ze dne 3. 12. 1998, sp. zn. III. ÚS 229/98, Ústavní soud vyslovil, že povinné zastoupení žalobce advokátem má zajistit rovnost účastníků tohoto řízení tak, aby žalobce nebyl proti žalovanému správnímu orgánu znevýhodněn v důsledku neznalosti zejména procesních právních předpisů.

[8] Je tedy možné uzavřít, že přes opakovanou výzvu a opakované poučení o důsledcích jejího nesplnění stěžovatel nepředložil plnou moc udělenou advokátovi pro zastupování v řízení o kasační stížnosti, nedoložil právnické vzdělání ve smyslu § 105 odst.

2 s. ř. s. ani nepožádal o ustanovení zástupce soudem. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s. kasační stížnost odmítl.

[9] Závěrem je třeba uvést, že stěžovatel musel být s požadavkem povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti (včetně důsledků jeho absence) obeznámen taktéž z předchozích řízení, v nichž vystupoval před Nejvyšším správním soudem v pozici žalobce. Např. v řízení pod sp. zn. 8 As 103/2013 byl stěžovatel vyzván k doložení povinného zastoupení a poučen o možnosti požádat o ustanovení zástupce. Jelikož však povinné zastoupení nedoložil a o ustanovení zástupce nepožádal, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl usnesením ze dne 10. 1. 2014, č. j. 8 As 103/2013 – 31.

[10] Výrok o náhradě nákladů řízení vyplývá z § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. října 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu